

Hyacinthoides hispanica

Nomenclatuur/etymologie

De geslachtsnaam *Hyacinthoides* betekent 'gelijkend op *Hyacinthus*', verwijzend naar de gelijkenis van de bloemen met die van de hyacint. Het geslacht werd in 1849 van *Scilla* afgesplitst. De soortnaam *hispanica* is afgeleid van het Latijnse woord voor 'Spaans' en duidt op de geografische oorsprong van de plant, met name het Iberisch Schiereiland. De plant wordt in het Nederlands dan ook 'Spaanse boshyacint' of 'Spaans klokje' genoemd. De soort werd voor het eerst beschreven in 1683.

Taxonomie

Hyacinthoides hispanica is een bolgewas en een vaste plant die taxonomisch gezien een aantal verschuivingen heeft gekend. Het is nu ingedeeld in de Aspergefamilie.

Foto: Harrie de Vries

- *Rijk:* Plantae
- *Orde:* Asparagales
- *Familie:* Asparagaceae (Aspergefamilie)
- *Onderfamilie:* Scilloideae
- *Geslacht:* *Hyacinthoides*
- *Soort:* *H. hispanica*

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com

Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com

Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>

Synoniemen

Vanwege de taxonomische veranderingen in het verleden heeft *Hyacinthoides hispanica* verschillende synoniemen gekend. De meest gebruikte historische synoniemen zijn *Scilla campanulata* en *Scilla hispanica*. Een ander synoniem dat in de literatuur voorkomt is *Endymion hispanicus*. Ook de naam *Hyacinthoides non-scripta* subsp. *hispanica* wordt soms gebruikt.

Variëteiten en cultivars

De oorspronkelijke soort heeft blauwvioletten bloemen, maar er zijn diverse cultivars ontwikkeld met verschillende bloemkleuren. Deze cultivars en kleurvarianten worden veel aangeboden in de handel. Voorbeelden zijn *H. hispanica* 'Alba' (wit), *H. hispanica* 'Rosea' (roze) en *H. hispanica* 'Excelsior' (een populaire, volle blauwe cultivar). De Spaanse boshyacint hybridiseert gemakkelijk met de inheemse Engelse boshyacint (*H. non-scripta*), wat resulteert in de hybride *Hyacinthoides x massartiana*.

Familie

Hyacinthoides hispanica behoort tot de Asparagaceae, de Aspergefamilie. Vroeger werd de soort ingedeeld bij de Liliaceae (Liefamilie) of later bij de Hyacinthaceae. Binnen de Asparagaceae valt de soort onder de onderfamilie Scilloideae, waar ook andere bekende voorjaarsbolgewassen toe behoren.

Hoogte

De hoogte van de bloeiende plant is relatief stevig en rechtopstaand. De plant wordt doorgaans tussen de 30 en 50 centimeter hoog. De bladeren zelf zijn korter en bereiken een hoogte van ongeveer 20 tot 30 centimeter.

Bloemkleur

De bloemkleur van de pure, oorspronkelijke soort is licht- tot violetblauw. In de cultuur zijn er echter diverse kleurvarianten beschikbaar, waaronder wit, roze, en verschillende tinten blauw en lila. De bloemen staan rondom de bloemstengel, in tegenstelling tot de Engelse boshyacint waarvan de bloemen aan één zijde hangen.

Bladkleur

De bladeren zijn riemvormig, glanzend en frisgroen. Ze groeien in een basale rozet vanuit de bol. Het blad van *H. hispanica* is breder dan dat van de Engelse boshyacint (*H. non-scripta*). De bladeren sterven af na de bloei, aan het begin van de zomer, wanneer de plant in rust gaat (*deciduous*).

Bloeiperiode

De bloeiperiode van *Hyacinthoides hispanica* vindt plaats in het late voorjaar. Over het algemeen bloeit de plant in de maanden april en mei, met een mogelijke uitloop tot in juni, afhankelijk van de locatie en het klimaat.

Standplaats

De Spaanse boshyacint gedijt goed in diverse omstandigheden, van volle zon tot schaduw. De voorkeur gaat uit naar een plek in de halfschaduw, zoals onder loofbomen. De bodem moet goed doorlatend, humusrijk en matig vochtig zijn. De plant kan goed verwilderen en verspreidt zich gemakkelijk door bijbolletjes en zaad.

Herkomst

De plant is van nature inheems in het westelijke Middellandse Zeegebied, specifiek op het Iberisch Schiereiland. De natuurlijke habitat omvat Spanje, Portugal en delen van Noordwest-Afrika (Algerije). Vanuit deze regio is de plant door de mens verspreid naar andere gematigde streken in Europa en Noord-Amerika, waar de soort op veel plaatsen verwilderd is.

Soort gewas

Het betreft een overblijvende, kruidachtige vaste plant (*perennial*), specifiek een bolgewas. Het is een stinzenplant in Nederland en België, wat betekent dat het een niet-inheemse soort is die lang geleden werd aangeplant bij landgoederen en van daaruit is verwilderd.

Vermeerderingswijze

Hyacinthoides hispanica vermeerdert zich zeer effectief op twee manieren: vegetatief door de vorming van bijbolletjes (*broedbolletjes*) rond de moederbol, en generatief door zaad. Dit sterke verwilderingsvermogen is een belangrijk kenmerk van de plant.

Klimaatzone

De Spaanse boshyacint is een winterhard bolgewas en wordt vaak ingedeeld in USDA-winterhardheidszones 3 tot en met 8. Dit betekent dat de plant zeer goed bestand is tegen koude winters en temperaturen tot ongeveer -34°C kan verdragen.

Insecten

De bloemen van *Hyacinthoides hispanica* zijn geurloos, in tegenstelling tot die van de Engelse boshyacint, maar ze produceren wel nectar. Ze trekken diverse bestuivende insecten aan, waaronder bijen en hommels, en dragen zo bij aan de biodiversiteit in de tuin. De bollen worden bovendien gemeden door woelmuizen en ratten, wat een voordeel is voor tuiniers.

Bronvermelding

https://nl.wikipedia.org/wiki/Spaanse_hyacint

<https://www.rhs.org.uk/plants/8882/hyacinthoides-hispanica/details>

<https://www.missouribotanicalgarden.org/PlantFinder/PlantFinderDetails.aspx?kempercode=q740>

https://appeltern.nl/nl/tuinadvies/plantenencyclopedie/hyacinthoides_hispanica_spaanse_bo shyacint/

<https://www.sterkebollen.nl/hyacinthoides-hispanica-exelsior.html>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Hyacinthoides</i> (gelijkend op <i>Hyacinthus</i>); <i>hispanica</i> (Spaans)
Taxonomie	<i>Rijk:</i> Plantae, <i>Orde:</i> Asparagales, <i>Familie:</i> Asparagaceae, <i>Geslacht:</i> <i>Hyacinthoides</i> , <i>Soort:</i> <i>H. hispanica</i>
Synoniemen	<i>Scilla campanulata</i> , <i>Scilla hispanica</i> , <i>Endymion hispanicus</i>
Variëteiten en cultivars	Cultivars zoals 'Alba' (wit), 'Rosea' (roze), 'Excelsior' (blauw) en de hybride <i>H. massartiana</i>
Familie	Asparagaceae (Aspergefamilie)
Hoogte	30 tot 50 cm
Bloemkleur	Licht- tot violetblauw (ook wit en roze cultivars)
Bladkleur	Glanzend frisgroen, riemvormig, bladverliezend
Bloeiperiode	April en mei (laat voorjaar)
Standplaats	Volle zon tot schaduw, halfschaduw geprefereerd; humusrijke, vochtige, goed doorlatende grond
Herkomst	Iberisch Schiereiland (Spanje, Portugal) en Noordwest-Afrika
Soort gewas	Overblijvende, kruidachtige vaste plant, bolgewas (stinsenplant)
Vermeerderingswijze	Bijbolletjes (vegetatief) en zaad (sterk verwilderend vermogen)
Klimaatzone	Zeer winterhard (bijvoorbeeld USDA Zone 3-8)
Insecten	Trekt bijen en hommels aan (nectarrijk, geurloos)